МБОУ «РАКОВСКАЯ ОСНОВНАЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА БУИНСКОГО МУНИЦПАЛЬНОГО РАЙОНА РТ»

РУКОВОДИТЕЛЬ:ТЮТИНА ЛЮДМИЛА ВАСИЛЬЕВНА
РАБОТА: ТЮТИНА ДИАНА,УЧЕНИЦА 6 КЛАССА

«ВИЛĔМЕ ЮРĂПА ÇĔНТЕРНĔ ПАТТĂР»

Пурнăçри чăтма çук йывăрлăхсене парăнмарĕ Валентин Урташ, чăваш халăхне ĕмĕрĕпех мухтарĕ, Тăван çĕр-шыва чунтан юратрĕ,шăпчăкла таса сăвви-юррипе çутă пурнăçшăн фронтри пек тӳррĕн, паттăррăн кĕрешрĕ.

Поэзири çутă таланчĕшĕн тата пурнăçри чăтăмлă паттăрлăхĕшĕн вăл пирĕн аслă хисепе тивĕç.

Виталий Станьял
лит-ра тĕпчевçи

Валентин Урташ (Валентин Андреевич Яковлев) 1924 çулхи раштавăн 20-мĕшĕнче Тутарстан Республикин Пăва районĕнчи Раккасси ялĕнче хресчен кил-йышĕнче çуралнă. Элшелĕнчи вăтам шкулта вĕреннĕ чухнех сăвăсем çырма пуçланă.

1941 çулта фашистла нимĕç оккупанчĕсем Тăван çĕршывăмăр çине вăрă-хурахла килсе тапăнсан 17 çулхи каччă салтак шинелĕ тăхăннă. 1943 çулхи пуш уйăхĕнче хаяр çапăçусенчен пĕринче йывăр аманнă.

1944 çулта вăл Хусанти «Хĕрлĕ ялав» хаçат редакцийĕн районсем тăрăх тухса çӳрекен корреспонденчĕ пулнă, чăваш литературине çывăхрах пулас тесе 1946 çулта яланлăхах Шупашкара куçса килнĕ. Пĕр вăхăтра Чăвашрадио комитетĕнче ĕçленĕ. Ăна 1971 çулта СССР писателĕсен союзĕн членне илнĕ.

1973 çулхи ака уйăхĕн 18-мĕшĕнче вилнĕ.

1963 -1973-М\Ш ЁУЛСЕНЧЕ В.А. УРТАШ ШУПАШКАРТА ПУР=НН= ЁУРТ

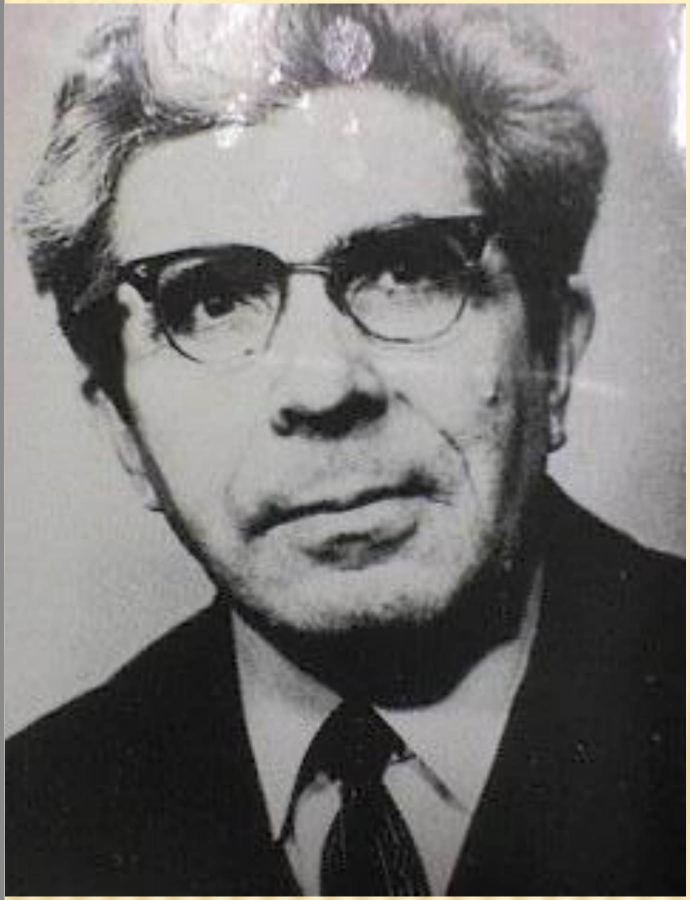

А.Д.К=ЛКАН :

«Валентин ман пата килмессерен юрласа пама ыйтатч\,с\рме куп=с калаттаратч\...Юлашки ёулсенче в=л пит\ чирлетч\. В=рё=ра аманса п\тни сывл=хне й=лтах й=штарч\. Х=й нумаях пур=наймасса та сисетч\. Ёав=нпах-и. тен,пичетленн\ кашни с=в=ш=н п\т\м чунтан х\п\ртетч\.Ё\н\рен те ё\н\ с=в= хывма хавхаланатч\».

УНĂН СĂВВИСЕМПЕ ПАЛЛĂ КОМПОЗИТОРСЕМ Г.ХИРБЮ, Ф.ЛУКИН, А. СЕРГЕЕВ ТАТА ЫТТИСЕМ ТЕ ЮРĂ ХЫВНĂ. ВĂЛ ЮРĂСЕНЕ ХАЛĂХ ЮРАТСА ЮРЛАНИ ТЕ УРТАША КĂШТ ТА ПУЛИН ÇĂМĂЛЛĂХ ПАНАХ ЁНТĔ.

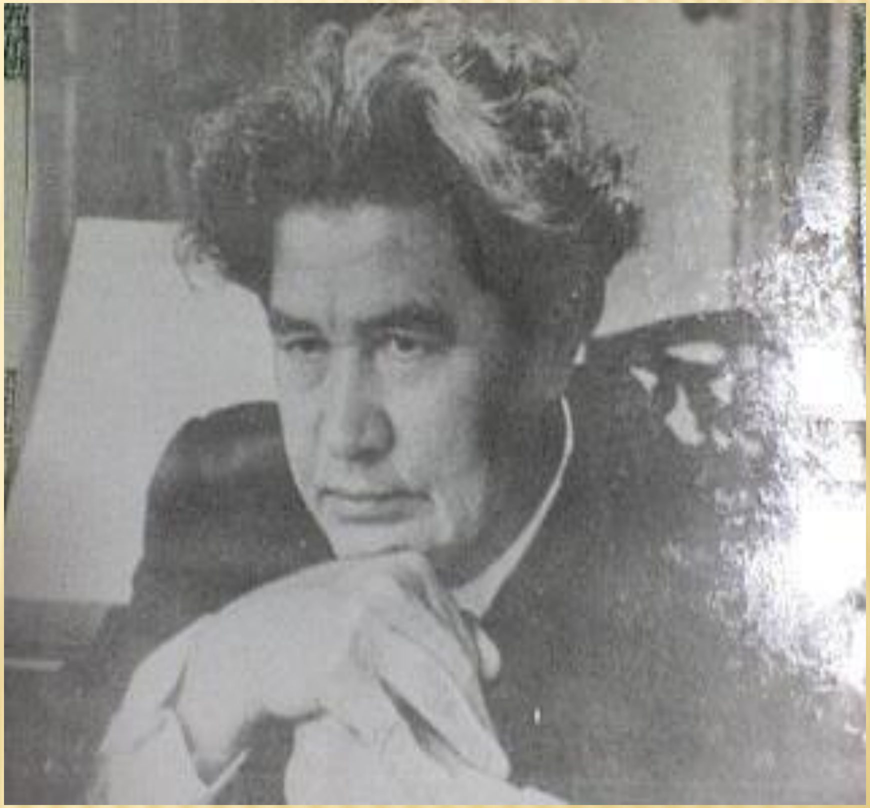

ГЕОРГИ ХИРПЪ

ЮРРИСЕМ

Çеçкереччĕ палан”
(А. Асламас),
“Калаймарăм”.
“Укăлча умĕнче”,
“Шупашкарăм, савнă
Шупашкарăм” (Г.Хирбю),
“Сарă хĕвел хĕртсе пăхнă
чух” (Ю. Кудаков),
“Саншăн мар–и”,
“Юратушăн юррăм ман”
(Г. Маркиянова)

Çулла калас сăмахăма
Кĕрхи каççем валли, ай,
хăвартăм.
Кĕрхи каççем çитсен, ăна
курсассăн –
Ун куçĕнчен пăхма хăймарăм.

(«Калаймарăм», кĕвви Григорий
Хирбюн).

Укăлча умĕнче шурă хурăн,
Укăлча умĕнче сирĕн кил.
Хурăнсен айĕнче савнă вырăн,
Тусăм, эсĕ тусна, тусна аса ил, –

тет сăвăç хăйĕн «Укăлча умĕнче» сăввинче. Ăна та Хирбю юрра хывнă. Ку вăл çамрăксен юратнă юрри пулса тăчĕ. Çак сăвва автор вăрçă хирне тухса каяс умĕнхи вăхăтсене аса илсе çырнă-тăр. Савнине çав вăхăтсене аса илме чĕнсе каланăн туйăнать.

Улăх урлă, хир-вăрмансем урлă
Вăркăшса иртет-и ачаш çил.
Саншăнах эп çепĕç юрă юрлăп,
Тусăм, эсĕ тусна, тусна аса ил, –
çак ырă та çепĕç сăмахсем чуна кайса тивеççĕ.

Валентин Урташ х=й\н юлташ\семпе

(Алексей Афанасьев, Леонид Агаков, Валентин Бурнаевский)

НИКОЛАЙ ДЕДУШКИН, ВАЛЕНТИН УРТАШ, ГЕОРГИЙ ОРЛОВ

ВАЛЕНТИН УРТАШ ГЕОРГИ ОРЛОВПА («ЯЛАВ» ЖУРНАЛ РЕДАКТОРĔ

«ÇУРХИ КУНСЕМ» (1951), «ЧУН САВНАРАН» (1958), «САНШĂНАХ ЮРЛАТĂП» (1961), «ПĔЧĔК РОЗА» (1964), «АСЛĂ ЙЫШ» (1966), «САРĂ ХУРТ» (1969), «ПУРĂНАС КИЛЕТ» (1971), «ĂРАСКАЛ» (1974), «ĔМĔТĔМĔР ÇИТСЕ ПЫНĂРАН» (1983).

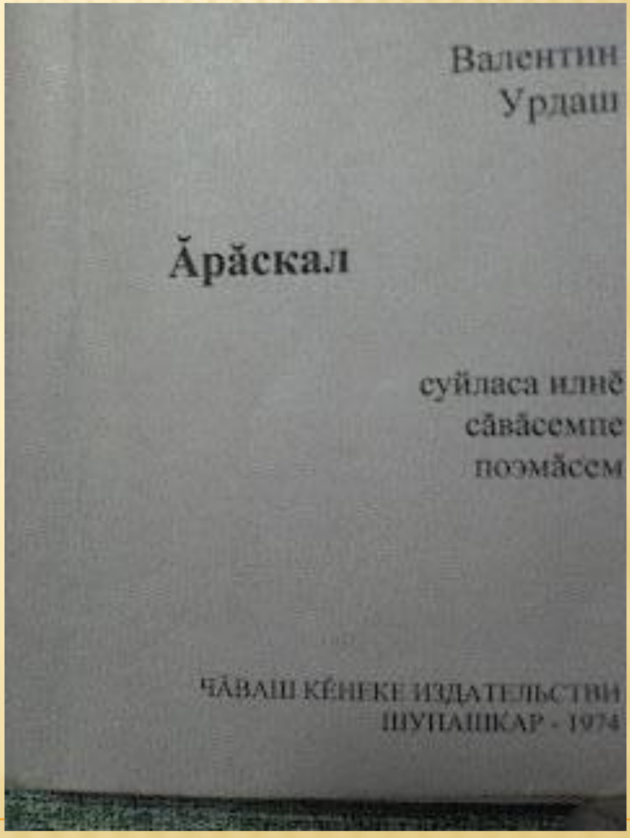

УРТАША РАККАССИНЧЕ РАШТАВ УЙ=Х\НЧЕ ПАЛ=К УЁНИ

«ПУР=НАС КИЛЕТ»

Пурнăçа юратса, çĕршыва юратса,

Ют çĕрте юн тăкса, эпĕ тухрăм вутран.

Аннене макăртма, тăванпа тĕл пулма,

Савнипе уйрăлма эпĕ килтĕм ютран.

Аллăма çухатса, куçăма хăварса,

Çĕршыва, пурнăçа вилĕмрен хăтарса,

Эпĕ килтĕм киле тăшмана çĕнтерсе,

Тăшмана çĕнтерсе, хам куна пĕтерсе...

«Юр=па вута-шыва эп к\т\м.
Юр=па ё\нтерт\м вил\ме. Юр=па
атте килне эп килт\м,
Юр=па ё\клер\м кил\ме»-
В.А.Урташ

ВАЛЕНТИН УРТАША

90 ÇУЛ